

Reactie op	Inhoud bezwaar (samenvatting)	reactie	wijziging
Art. 1			
	De invoering van de elektronische monitoring van luchtwassers heeft tot doel de effectiviteit van deze installaties te verhogen. Een optimale uitvoering vereist evenwel op bepaalde momenten ook periodes van stilstand omwille van onderhoud, herstelling, e.d.. Het ontwerp besluit bevat hierover geen bepalingen. Het is wenselijk om richtlijnen hierover mee te nemen.	Dit heeft betrekking op de luchtwassers an sich en niet de monitoring. Dit valt bijgevolg buiten de scope van het BVR. Regels m.b.t. uitvoering en gebruik zitten veelal vervat in de AEA-lijst zelf, zoals bijvoorbeeld verplichtingen inzake het aangaan van een onderhoudscontract ed.	
	Zowel elektronische monitoring als de deskundige opvolging van verkregen resultaten en eventuele bijsturingen vragen extra investeringen van de landbouwers.	De verplichting tot elektronische monitoring brengt kosten teweeg voor de landbouwer. De investeringskosten, geraamd op 2000-6500 euro, kunnen deels gecupereerd worden via investeringssteun (bv. VLIF).	
	Ook en zowel de plaatsing als de werking van luchtwassers brengen hoge bijkomende kosten mee voor landbouwers.	De verplichting tot elektronische monitoring brengt kosten teweeg voor de landbouwer. De investeringskosten, geraamd op 2000-6500 euro, kunnen deels gecupereerd worden via investeringssteun (bv. VLIF).	
	Het ontwerpbesluit handelt over AEA stalsystemen en moet alle ruimte laten voor innovatieve technieken om stikstofuitstoot te verminderen.	Men kan nieuwe systemen steeds aanmelden met het oog op opname in de AEA-lijst. Voor meer informatie: https://www.vlm.be/nl/themas/waterkwaliteit/Mestbank/mest/emissiearme%20stallen/Paginas/default.aspx	
	Via een platform moet voorzien worden in ruime en geactualiseerde informatie over luchtwassystemen en andere innovatieve technieken met alle bijhorende kosten, inclusief water en energieverbruik.	De AEA-lijst bevat een overzicht van de systemen. https://www.vlm.be/nl/themas/waterkwaliteit/Mestbank/mest/emissiearme%20stallen/Paginas/default.aspx Concrete gegevens zoals energieverbruik kunnen variëren naargelang het specifieke product/systeem/merk/...	
	Voor de hoge(re) investeringskosten dient in een passende begeleiding/ondersteuning te worden voorzien om de toekomst van de sector te verzekeren en dit in het kader van een globaal plan voor de landbouw.	De verplichting tot elektronische monitoring brengt kosten teweeg voor de landbouwer. De investeringskosten, geraamd op 2000-6500 euro, kunnen deels gecupereerd worden via investeringssteun (bv. VLIF).	
	Bij het uitbouwen van elektrishe monitoring op bestaande AEA stalsystemen is het van belang een onderscheid te maken tussen nieuwe AEA-stallen die onmiddellijk met elektronische monitoring op luchtwassystemen zijn uitgerust en bestaande luchtwasinstallaties waarop nog zulke monitoring moet worden geplaatst.	Er wordt voor bestaande AEA-stalsystemen voorzien in een overgangsbepaling in artikel art. 3 van het ontwerpbesluit.	

	<p>Ervoor te zorgen dat primaire producenten met bestaande luchtwassers van deze nieuwe verplichting op de hoogte gebracht worden.</p>	<p>Het ontwerpbesluit is onderworpen aan een publieke consultatie waar eenieder inzage had in het dossier en eventuele opmerkingen kon formuleren. Als onderdeel van het wetgevend traject werden de relevante adviesraden bevestigd, waar o.a. ook relevante sectoren in vertegenwoordigd zijn. Het definitief besluit wordt uiteraard gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad.</p> <p>Daarnaast is deze maatregel onderdeel van het Luchtbeleidsplan 2030, wat vastgesteld werd overeenkomstig artikel 2.5.2.4.3, lid 5°, van titel II van het VLAREM. Het LBP werd o.a. onderworpen aan een openbaar onderzoek, aan de adviesraden voorgelegd en gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad.</p> <p>De implementatie van de monitoring op bestaande luchtwassers heeft het voorwerp gevormd van een studie uitgevoerd door het ILVO (Studie naar de implicaties van een verplichting tot elektronische monitoring op bestaande luchtwassers in de Vlaamse varkenshouderij).</p> <p>De maatregel werd dus reeds op voorhand gecommuniceerd en lijkt gekend in de praktijk. Een langere overgangstermijn lijkt dan ook niet nodig, noch gewenst.</p> <p>Er zal evenwel bekeken worden in welke mate bijkomende communicatie kan uitgestuurd worden (website/nieuwsbrief/...).</p>	
	<p>Eigenaars van bestaande luchtwassers duidelijk te maken wat de verplichting precies inhoudt en aangeven wat de specifieke vereisten zijn rond elektronische monitoring.</p>	<p>Info over de AEA-systemen is o.a. terug te vinden via https://www.vlm.be/nl/themas/waterkwaliteit/Mestbank/mest/emissiearme%20stallen/Paginas/default.aspx#6. Daarnaast is in het Verslag aan de Vlaamse Regering meer informatie terug te vinden over het ontwerpbesluit en bevat het ministerieel besluit houdende vaststelling van de lijst van ammoniakemissiearme stalsystemen uitgebreide middelenvoorschriften.</p>	
	<p>onderzoeken welke begeleidingsmaatregelen voorzien kunnen worden.</p>	<p>De verplichting tot elektronische monitoring brengt kosten teweeg voor de landbouwer. De investeringskosten, geraamd op 2000-6500 euro, kunnen deels gecupereerd worden via investeringssteun (bv. VLIF).</p>	
	<p>In het Verslag aan de Vlaamse Regering te verwijzen naar artikel 5.2.3.4. van bijlage I i.p.v. naar bijlage II bij het MB van 19 maart 2004.</p>	<p>Dit dient inderdaad aangepast te worden.</p>	<p>verwijzing aanpassen in het Verslag aan de Vlaamse Regering</p>
	<p>Het college voorziet wel dat het grote economische gevolgen kan hebben voor de landbouwer die verplicht wordt om zijn ammoniakemissie arme stal elektronisch te monitoren. Deze landbouwers hebben recent al heel wat financiële inspanningen gedaan om hun stallen emissie-arter te maken en moeten nu opnieuw investeren. Het college hoopt dat het Vlaams gewest of Europa financiële tegemoetkomingen of renteloze leningen voorziet om de leefbaarheid van onze boerenbedrijven te behouden.</p> <p>Eén van de pijlers van een gezond klimaat is immers ook korte-keten productie/consumptie.</p>	<p>De verplichting tot elektronische monitoring brengt kosten teweeg voor de landbouwer. De investeringskosten, geraamd op 2000-6500 euro, kunnen deels gecupereerd worden via investeringssteun (bv. VLIF).</p>	

	<p>In agrarisch gebied is een inrichting vanaf 1000 kippen ingedeeld (kl 2); in woongebied met landelijk karakter geldt de indeling vanaf 500 kippen (kl 2); in een 'ander' gebied ligt de drempel op 50 kippen (kl2). Hoe verklaart de overheid dat bedrijven voor 500 kippen in het ene geval wel en in het andere geval geen elektronische monitoring moeten installeren, terwijl de emissies van beide troepen pluimvee dezelfde zijn, ongeacht de onderliggende bestemming van de locatie.</p>	<p>Art. 5.2.1 DABM bepaalt dat de Vlaamse Regering de indelingslijst vaststelt en de klasse bepaalt voor elke inrichting overeenkomstig de risico's en hinder van de betreffende inrichting. Inrichtingen van de 1e klasse zijn diegene met de grootste hinder en risico's. Inrichtingen van de 3e klasse zijn diegene met de minste hinder en risico's. Rubriek 9.3.1 van bijlage I van VLAREM II legt bepaalde drempels vast naargelang de bestemming waarin de inrichting zich bevindt en onderhavig voorstel verduidelijkt louter dat elektronische monitoring (waaronder van luchtwassystemen) een regel voor uitvoering en gebruik is i.k.v. de AEA-lijst zonder te raken aan de reeds bestaande drempels. De hinder van een landbouwactiviteit is kleiner indien men deze in het agrarisch gebied uitoefent, immers is het agrarisch gebied bestemd om deze activiteiten uit te oefenen. Dit in tegenstelling tot het woongebied waar de hinder groter is gelet op de bestemming als woonfunctie. Let wel, de vergunningverlenende overheid kan cf. art. 72 en 73 van het Omgevingsvergunningendecreet bijzondere milieuvoorwaarden opleggen indien de algemene en sectorale voorwaarden de hinder en risico's niet afdoende beperken. Daarnaast bepaalt art. 5.3.1 van het DABM dat de vergunningverlenende overheid de vergunning voor de exploitatie van de IIOA weigert indien de exploitatie onaanvaardbare risico's of hinder inhoudt die niet door voormelde voorwaarden tot een aanvaardbaar niveau kunnen worden herleid, of indien deze in strijd is met regelgeving ingesteld ter bescherming van de mens en het milieu. Daarnaast kan ook verwezen worden naar de bepalingen van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu.</p>	
	<p>De stikstofproblematiek is een essentieel aandachtspunt. Als een kippenbedrijf in het ene geval wel en in het andere geval niet ingedeeld is, worden er dan ook milieuvoorwaarden uitgeschreven voor de nietingedeelde inrichtingen, deel 6 van VlareM?</p>	<p>Voor niet-ingedeelde inrichtingen gelden de sectorale voorwaarden niet. Vermits men onder de indelingsdrempel blijft, is het oordeel dat de hinder jegens de mens van deze bedrijven niet van die orde is dat er voorwaarden aan gekoppeld moeten worden en bovendien zou dit sociaal-economisch niet in verhouding zijn. Rekening houdend met art. 1.2.1 van het DABM wordt er bij de doelstellingen en beginselen van het milieubeleid immers rekening gehouden met de sociaal-economische aspecten, de internationale dimensie en de beschikbare wetenschappelijke en technische gegevens. Dit vertaalt zich ook in het "BBT-principe". Dit werkt door in o.a. art. 5.9.2.1.bis, §1 tweede lid, waar een drempel wordt vooropgesteld van min. 500 stuks pluimvee of min. 50 varkens voor de toepassing van de AEA-stalsystemen. Onderhavig voorstel betreft louter een verduidelijking dat elektronische monitoring (waaronder van luchtwassystemen) een regel voor uitvoering en gebruik is i.k.v. de AEA-lijst en er wordt niet voorzien in milieuvoorwaarden voor niet-ingedeelde kippenbedrijven. Wat betreft de impact van de stikstofproblematiek wordt verwezen naar de definitief goedgekeurde PAS.</p>	
	<p>Roofvogels zijn ingedeeld vanaf 3 exemplaren (kl 3) en klasse 2 vanaf 10 exemplaren; er is geen klasse 1. 10 roofvogels produceren blijkbaar evenveel emissies aan stikstof als 50 of 1000 kippen. En nog, voor 3 roofvogels moet ook reeds elektronische monitoring voorzien worden. Gelden er mogelijk toch uitzonderingsbepalingen?</p>	<p>Art. 5.9.2.1bis heeft betrekking op pluimvee- en varkensinrichtingen. Art. 1.1.2 VLAREM II definieert pluimvee als volgt: "kippen, kalkoenen, parelhoenders, eenden, ganzen, kwartels, duiven, fazanten en patrijzen, die in gevangenschap worden opgefokt of gehouden voor de fokkerij, voor de productie van vlees of van consumptie-eieren of om in het wild te worden uitgezet;". Roofvogels vallen bijgevolg niet onder het toepassingsgebied.</p>	
	<p>Pluimveestallen uitgerust met een luchtwassysteem moeten elektronische monitoring voorzien. Er worden geen andere systemen vermeld waarop eventueel monitoring wordt geïnstalleerd. Als een bedrijf een ander systeem uitbaat, moet het dan geen monitoring toepassen?</p>	<p>De verplichting tot monitoring wordt bepaald a.d.h.v. de relevante sectorale voorwaarden. Met het wijzigingsartikel wordt louter verduidelijkt dat elektronische monitoring (waaronder van luchtwassystemen) een regel voor uitvoering en gebruik is i.k.v. de AEA-lijst en bijgevolg moet men voldoen aan de meest recente versie van de lijst, hier was in het verleden onduidelijkheid over. De verplichting geldt dus enkel voor AEA-systemen.</p>	

	Het systeem van de elektronische monitoring is niet nader beschreven. Er zijn wellicht variaties, en de ene is beter dan de ander. Maar wat is dan beter? Gebeurt de registratie digitaal of analoog, centraal of gemeentelijk? Welke overheid beoordeelt de gegevens? Vergunning verlenende overheid elk voor zijn toegekende vergunningen? Wie houdt er toezicht en welke sancties zijn er voorzien?	De verplichtingen, zoals registratie, m.b.t. het gebruik van de elektronische monitoring worden uiteengezet in het ministerieel besluit van 19 maart 2004 houdende vaststelling van de lijst van ammoniakemissiearme stalsystemen in uitvoering van artikel 1.1.2 en artikel 5.9.2.1bis van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne (bijv. de uitvoering en gebruiksvoorwaarden van luchtwassystemen). Het toezicht en de sancties gebeurt cf. de gebruikelijke handhavingsinstrumenten.	
	Geeft mee dat de monitoring op zich inderdaad weinig milieueffecten hebben (gering elektriciteitsverbruik), maar dat een elektronische monitoring van ammoniakemissiearme stalsystemen moet afgewogen worden ten opzichte van de uitstoot die gegenereerd wordt door de werking van deze luchtwassers of andere systemen. Die luchtwassers of andere systemen zelf zorgen ook voor een CO2 uitstoot en een verhoogd waterverbruik. Deze uitstoot moet afgewogen worden tegen de ammoniakreductie die luchtwassers realiseren. Bijvoorbeeld: luchtwassers op pluimveestallen hebben te maken met pluimen in de stal, als die pluimen door de luchtwasser gaan verhoogt de weerstand en dus de CO2 uitstoot van de luchtwasser.	Het wijzigingsartikel heeft betrekking op de elektronische monitoring en niet op de luchtwassers an sich. Dit valt buiten de scope. De wijziging beoogt een goede werking van de luchtwassers en dus draagt de monitoring indirect bij tot het beperken van de risico's en hinder.	
Art. 2			
	De minimale bezetting van een rendabel familiaal pluimveebedrijf ligt rond de 80.000 dieren. De verstrenging van de afstandsregels komt voor een aantal van dit type bedrijven neer op een verbod. Dit is een niet wenselijke inkrimping van de uitbatingsmogelijkheden voor (familiale) pluimvee bedrijven.	Voor reeds vergunde en bestaande inrichtingen verwijzen we naar het Verslag aan de Vlaamse Regering m.b.t. de impact van het herstel van de afstandsregels n.a.v. de schending van het standstillbeginsel en de toepassing van de bestaande overgangsbepalingen in titel II van het VLAREM.	
	Het is van belang dat er rechtszekerheid is en blijft voor pluimveebedrijven die een vergunning kregen op basis van de afstandsregels die met het voorliggende voorontwerp BVR worden herroepen. Exploitanten mogen in het kader van een hernieuwing van de vergunning geen nadeel ondervinden van de gewijzigde afstandsregels.	Voor reeds vergunde en bestaande inrichtingen verwijzen we naar het Verslag aan de Vlaamse Regering m.b.t. de impact van het herstel van de afstandsregels n.a.v. de schending van het standstillbeginsel en de toepassing van de bestaande overgangsbepalingen in titel II van het VLAREM.	
	Er lijkt mogelijk een tegenstrijdigheid te bestaan tussen de monitoring en de afstandsregeling. Wat als een pluimveebedrijf >60 000 stuks op minder dan de oude afstand (1000m) ligt van een SBZ-H en uit monitoring blijkt dat er overschrijding is van emissies die nadelig is wegens de afstandsbeperking?	De afstandsregels zijn een sectorale voorwaarde, waarbij op algemene wijze voor een bepaalde inrichting of activiteit een kader wordt gevormd waarbinnen de vergunningverlening dient geënt te worden. Indien de sectorale en algemene voorwaarden niet voldoende garanties bieden om de hinder en risico's tot een aanvaardbaar niveau te beperken, kan de vergunningverlenende overheid bijzondere voorwaarden opleggen. Indien er vanuit andere sectorale regelgeving bijkomende beoordelingsgronden zijn (bijv. de passende beoordeling) dient hier uiteraard ook rekening mee gehouden te worden. Dit sluit deels aan bij de eerdere repliek op de inspraak bij art. 1.	
	De afstandsregeling is van toepassing op nieuwe inrichtingen. Indien een bestaand bedrijf een nieuwe bijkomende stal wenst te bouwen op een andere locatie, dan moet deze stal wel voldoen aan de nieuwe herstelde afstand. De vraag is dan of een pluimveebedrijf vergund onder de intermediaire soepele regeling (minder afstand, tot 250 m) nog wel kan uitbreiden met een nieuwe stal als deze aan de strengere afstand moet voldoen (grotere afstand, 1000 m).	Voor reeds vergunde en bestaande inrichtingen verwijzen we naar het Verslag aan de Vlaamse Regering m.b.t. de impact van het herstel van de oorspronkelijke afstandsregels en de toepassing van de reeds bestaande overgangsbepalingen in titel II van het VLAREM.	
	Als landbouwers betreuren we het dat de voorgaande regeling betreffende de afstandsregels voor pluimveestallen teniet is gedaan. Sinds 2008 werden er veel vergunningen afgeleverd op basis van deze afstandsregels. We willen benadrukken dat het uitermate belangrijk is dat er rechtszekerheid is voor bedrijven die een vergunning kregen op basis van de afstandsregels die van toepassing waren na 2008. Wettelijk zijn er reeds garanties ingebouwd in artikel 3.1.1, §5 Vlarem, we rekenen dan ook op een correcte toepassing hiervan. In het kader van hernieuwing van de vergunning mogen deze bedrijven geen nadeel ondervinden van deze wijziging.	Voor reeds vergunde en bestaande inrichtingen verwijzen we naar het Verslag aan de Vlaamse Regering m.b.t. de impact van het herstel van de afstandsregels n.a.v. de schending van het standstillbeginsel en de toepassing van de reeds bestaande overgangsbepalingen in titel II van het VLAREM.	

Art. 3			
	<p>Er is voor de invoering van elektronische monitoring op bestaande luchtwassers een periode voorzien tot 31 december 2025. Er wordt een voorbehoud uit gesproken over de haalbaarheid van deze datum. Het aantal aanbieders van luchtwassersystemen is beperkt, zodat het niet duidelijk is of de markt een dergelijke opdracht zal aankunnen. Een streefdatum tot 2030 is meer haalbaar.</p>	<p>Het ontwerpbesluit is onderworpen aan een publieke consultatie waar eenieder inzage had in het dossier en eventuele opmerkingen kon formuleren. Als onderdeel van het wetgevend traject werden de relevante adviesraden bevroegd, waar o.a. ook relevante sectoren in vertegenwoordigd zijn. Het definitief besluit wordt uiteraard gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad.</p> <p>Daarnaast is deze maatregel onderdeel van het Luchtbeleidsplan 2030, wat vastgesteld werd overeenkomstig artikel 2.5.2.4.3, lid,5°, van titel II van het VLAREM. Het LBP werd o.a. onderworpen aan een openbaar onderzoek, aan de adviesraden voorgelegd en gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad.</p>	
	<p>De overgangsregeling m.b.t. de verplichting van elektrische monitoring op bestaande luchtwassers dient op zijn minst behouden te blijven en mag in geen geval verkort worden.</p>	<p>De implementatie van de monitoring op bestaande luchtwassers heeft het voorwerp gevormd van een studie uitgevoerd door het ILVO (Studie naar de implicaties van een verplichting tot elektronische monitoring op bestaande luchtwassers in de Vlaamse varkenshouderij).</p>	
	<p>De verplichting tot elektronische monitoring te beperken tot bestaande luchtwassers van bedrijven die ook na 2025 nog actief zullen zijn. Er moet een uitzondering voorzien worden voor bedrijven die aan het afbouwen zijn of zelfs verplicht moeten stoppen (cfr. Piekbelasters in het kader van de Programmatische Aanpak Stikstof).</p>	<p>De maatregel werd dus reeds op voorhand gecommuniceerd en lijkt gekend in de praktijk. Een langere overgangstermijn lijkt dan ook niet nodig, noch gewenst.</p> <p>Er zal evenwel bekeken worden in welke mate bijkomende communicatie kan uitgestuurd worden (website/nieuwsbrief/...).</p>	
	<p>Ten aanzien van elektronische monitoring AEA-systemen (zullen vnl. luchtwassers zijn) is het belangrijk dat er een onderscheid is tussen nieuwe en bestaande systemen. Het spreekt voor zich dat het voor bestaande systemen minder evident is om monitoring te voorzien dan wanneer er een nieuw systeem geïnstalleerd wordt. Daarom is het overgangsregime dat wordt voorzien voor bestaande systemen cruciaal. Dit staat ook zo in het luchtbeleidsplan 2030. Feit is wel dat de overgangstermijn tot 2025 erg kort is en dat de overgangperiode beter een periode van 5 jaar zou zijn</p>		